

Kínai tudományos küldöttség utazik Magyarországra

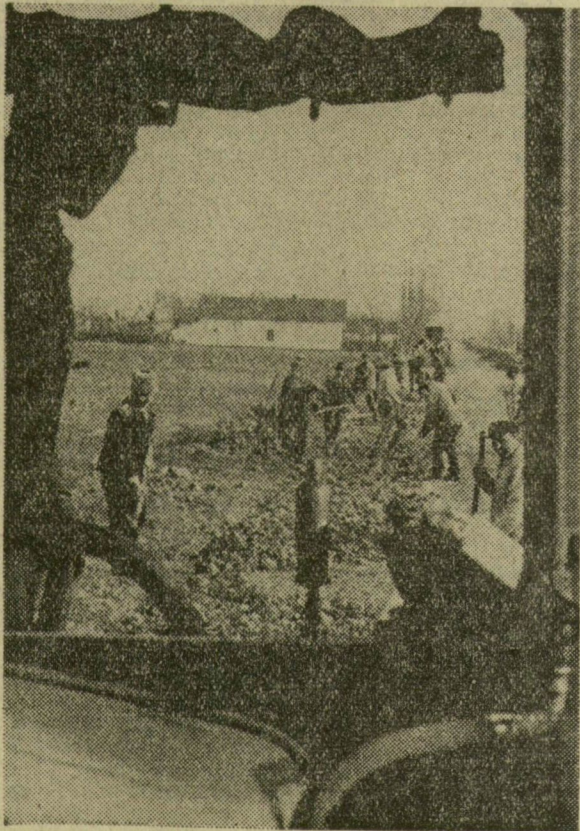
Március 16-án Pekingből tudósokból álló küldöttség indul Magyarországra. A delegáció vezetője Vu Liu-si fizikus, a Kínai Tudományos Akadémia alelnöke, aki ez alkalommal harmadszor utazik hazánkba.

Elutazásuk előtt Vu Liu-si nyilatkozott a Magyar Távirati Iroda pekingi tudósítójának. Elmondotta, hogy a delegáció tagjai nagy örömmel, bensőséges baráti érzésekkel a küldetésük sikerének biztos tudatában indulnak Magyarországra.

A kínai és a magyar tudósok gyümölcsöző kapcsolata — mondotta a továbbiakban Vu Liu-si — különösen a tudományos együttműködési egyezmény aláírása óta, napról napra fejlődik és szélesedik.

Küldöttségünk fő feladata, hogy előkészítse és aláírja a tudományos együttműködés 1961—62. évi munkatervét, amely előírja a tudományos kutatói kapcsolatok további bővítését. Azzal a meggyőződéssel utazunk Budapestre — mondotta befejezésül Vu Liu-si elvtárs —, hogy munkánk sikeres lesz, s még inkább elmélyíti a kínai és a magyar nép megbonthatatlan barátságát. (MTI)

Újjáépül a szeged—kiskunhalasi főútvonal

(Somogyiné felv.)

Alig néhány hónap telt el azóta, hogy befejeződött hazánk déli városait, falvait, Szegedtől Pécsig összekapcsoló országos fő útvonal teljes átépítése, kiszélesítése, aszfaltozása. A Csongrád megyei útépítő brigádok azonban máris újabb nagy munkába kezdtek. A szeged—

—bajai útvonalhoz hasonlóan, bitumenes burkolatot kap a szeged—kiskunhalasi 526-os fő útvonal is. Mint Mangó Mihály útir*elmondotta, a régi, gídras-gödrös, két és fél méter széles makadám-úttestet kétoldalt összesen 350 centiméter új köpadkával szélesítik ki. Az építkezés befejezése után ez az útvonal is alkalmassá válik a legkorszerűbb közlekedési követelmények kielégítésére. Hat méter széles úttesten ugyanis az egymással szembe jövő gépjárművek is jelentősebb sebességcsökkenés nélkül haladhatnak. Idén 14 kilométer hosszúságban készül el itt az új úttest. A Csongrád megyei útépítők még idén ehhez hasonlóan átépítik többek között a Sándorfalvát Szegeddel összekapcsoló makadámutat is.

Van már gazdája az LI-118-as palántázógépek gyártásának

Még csak a tegnapi lapunkban írtunk arról, hogy a Szegedi Konzervgyár vezetői teljesen új rendszert, az eddig ismert kerti palántázógépekkel sokkal egyszerűbb, tökéletesebb palántázógépet mutattak be a szegedi Dózsa Tsz.-ben. Az LI-116-os palántázógép

csof mezőgazdasági osztályai sürgősen kezükbe vegyék az ügyet, s összegyűjtik a szövetkezetek megrendeléseit. Nagyon érdemes ezzel foglalkozni, hiszen már egy palántázógépes szezonban is kétszeresen megtérülhet a gép ára a tulajdonosok részére.

különösen a paradicsom-, a paprika- és a burgonyaültetésben felbecsülhetetlen jelentőségű.

Paradicsomot ügyszólván nem is lehetett ültetni eddig gépekkel, mert a gyenge rostú palántákat szaggatták a továbbító szalagok. Az LI-116-os Bácsmadarasról Szegedre hozott gépen ezt a problémát már teljesen megoldotta a szerkesztője. A palántákat nem futószalagokra, csappantyúk alá adogatják, hanem a gép hangjelzésére egyenesen a beiszapoló lyukba ejtik. Erre a gépre a Csongrád megyei zöldség-, paradicsom- és paprikatermelők tsz.-ekben is igen nagy szükség van. Kerti növényekkel, paprikával és paradicsommal összesen több mint tízezer kataszteri holdat kell beültetnünk az ideai tavaszon is.

A kézi munkára fordított napok, munkaórák ezreit takaríthatnánk meg az ültetések idején az LI-116-os gépekkel.

Akik látták burgonyaültetés közben ezt a gépet a szegedi Dózsa Termelőszövetkezet földjén, azt mondták: minden nagyobb tsz.-ben elkelne belőle egy-két példány. Csúpan az vetődött fel problémaként, amelynek cikkünkben is hangot adtunk, hogy nincs Szegeden olyan fémpari vállalat, mely elvállalná az LI-116-os palántázógépek gyártását.

Cikkünk nyomán a Szegedi Kovács-Bognár Ktsz szakemberei is megtekintették a mintapéldányt, s kedvező javaslatot tettek tömeges gyártására.

Elmondották, hogy ha a megye termelőszövetkezetei összesen legalább tíz ültetőgépet megrendelnek a vállalatnál, már

20—22 ezer forintért is el tudják készíteni darabját. Most csúpan arra lenne szükség, hogy illetékes kereskedelmi szervek vagy a járási, városi taná-

Régóta ismerem. Valahol az egyetemen, vagy talán még korábban, középiskolás korunkban találkoztunk először. Most, hogy utólag megpróbálok visszaemlékezni ezekre a körülményekre, nem jut eszembe más, mint hogy ő nagyon sovány volt, gúncos, szinte törekény fizikumú. Ha jól tudom, akkor még csak ezzel tűnt ki a többiek közül, s talán még sajátos, ironikus, kissé fanyar és savanyú humorával. Később aztán ritkábban találkoztam vele, csak az utcán, esetleg villamoson. Ilyenkor azonban, ha csak lehetett, mindig sokat beszélgettünk, de sohasem a szakmájáról, hanem irigyságról, zenéről és néha természetesen színházról is. Ha jól emlékszem, abban az időben Thomas Mann volt a kedvenc írója, s azt is tudom, hogy szenvedélyesen szerette a zenét. Emlékszem, sokat cigarettáztunk. Később már ritkábban találkoztunk. De azért néha láttam őt villamoson, utcán, színházban. Mindig soványabb lett és mindig többet cigarettáztunk.

Tegnap közölték az újságok, hogy Kossuth-díjjal tüntették ki. Igen, Tandori Károlyról, a matematikai tudományok doktoráról, Szeged idei Kossuth-díjasáról van szó, akit március 14-én az Országos köznevelési és oktatási miniszter, a Kossuth-díj harmadik fokozatával tüntetett ki, az ortogonális sorok elméletében elért jelentős eredményeiért.

A fiatal, 36 éves tudós Ujszegeden, a Szőregi úton saját kétszobás családi házában lakik. Dolgozószobájában rengeteg a könyv, az íróasztalon virág — egyetemi kollégáinak ajándéka — s néhány díszításvirat a nagy kitüntetés alkalmából.

Itt beszélgettünk most vele és az egész boldog családdal, feleségével, szüleivel.

— Hogyan lettél matematikus?

— Középiskolás koromban — mondja — még minden érdekelt, az irodalom, a zene éppúgy, mint a termé-

szettudományok. A matematika iránti érdeklődésem csak később bontakozott ki. Eredetileg azonban mérnöknek készültem, csak hogy az érettségi után, 1944-ben a háború miatt nem mehettam Budapestre, és a szegedi egyetemre iratkoztam be, matematikusnak.

Tanulmányait 1948-ban fejezte be, s rögtön utána tanársegéd lett az egyetemen. 1951-től két és fél évig aspiránsként dolgozott Budapesten, Alexits György professzor tanítványaként, aztán hazajött, 1954 januárjában kandidátus lett, 1957 áprilisában megkapta a matematikai tudományok doktora címet. Most, 1961-ben pedig a Kossuth-díjat.

— Milyen munkát timentek ki ezzel?

— Az ortogonális sorok elmélete a gyakorlati problémáiból született — mondja. — Az első ortogonális sor a múlt században élt francia tudós, Fourier nevéhez fűződik. Később újabb, speciális ortogonális sorok jöttek létre. A Szovjetunióban, Lengyelországban és Magyarországon igen sokan foglalkoztak ezzel az elmélettel.

Tandori Károly első dolgozatában egy lengyel tudós általánosságban kidolgozott tételét bizonyította. A dolgozatra külföldön is felfigyeltek, s mondanivalójának lényegre példaként szerepel abban az alapvető összefoglaló munkában, amelyet az ortogonális sorok elméletéről nemrég a Szovjetunióban adtak ki. Doktorai disszertációjának kivonata a Párizsi Akadémia közleményeiben is megjelent. A szegedi Acta-ban eddig 33 tanulmányt publikált; három dolgozata most kerül nyomdába. Alexits György 1960-ban kiadott nagy német nyelvű könyvében 11 tanulmányát dolgozta fel.

Külföldi kapcsolatokat? Szovjet, lengyel, román, japán, amerikai, német matematikusokkal levelez, az utóbbi években előadást tartott a moszkvai

Kétharmad — egyharmad

Nem egyszerű számtani műveletről van szó, hanem népgazdasági tervünk egyik igen fontos célkitűzéséről: az ipari munka termelékenységének növeléséről. Azt jelenti, hogy az iparban általában kétharmad részben a munka termelékenységének emelésével és legfeljebb egyharmad részben a létszám növelésével kell elérnünk a termelés növelését. Ez az arány iparágonként és vállalatonként különböző mértékű lehet, minden üzemre egyaránt kötelező azonban, hogy törekedjék a tervezett színvonal túlteljesítésére.

Tavaly Csongrád megye üzeimeiben a termelés mennyiségi emelkedésének csak felét fedeztük a termelékenység növekedéséből, s fele a létszám szaporodásából származott. A részeredmények, az üzemekben elért arányok természetesen különbözőek voltak. Ahol céltudatosan törekedtek és törekuszenek arra, hogy a termelést a termelékenység emelésével növeljék, ott messze kiemelkedő sikereket értek el és érhetnek el. Például a Szegedi Bútorgyárban ugyanannyi munkáslétszámmal idén februárban 37,8 százalékkal termeltek többet, mint 1960 hasonló időszakában. A Délnyugati üzemegységeiben is alig néhány fővel foglalkoztattak többet, mint egy évvel korábban s a vállalati teljes termelés értéke 52 százalékkal emelkedett. Több üzemünk nem érte el azt a színvonalat, amelynek elérésére megvolt és megvan minden lehetősége.

A kétharmados termelékenységi arányt nem lesz könnyű megvalósítani idén. Ezért üzemünk vezetőinek elsőrendű feladata, hogy minden erőt erre a célra összpontosítsanak s menetközben ellenőrizzék vállalatuk ilyen irányú munkáját, s ha problémák mutatkoznak, idejében oldják meg azokat.

Az első negyedévből eltelt két és fél hónap sajnos, arról tanúskodik, hogy bőven

akadnak problémák, amelyekkel üzeimeink vezetői eddig nem tudtak megbirkózni. Az eredménytelenségnek az is oka, hogy egyesek különféle nehézségekre hivatkoznak úgy gondolják, az ő üzeimük azon kivételek közé tartozik, amelyekben nem érhető el a termelés növelésében a kétharmad-egyharmad arány. Arra számíthatnak, hogy majd a máshol elért kedvezőbb eredmény iparági szinten pótolja az ő elmaradásukat. Ennek ugyan nem adnak hangot, de a tettek, a tények sok mindenről beszélnek. Szeged állami ipara 1961. februárjában az elmúlt év hasonló időszakában elért vállalati teljes termelésnek csak 92 százalékát adta. A tavalyi februári színhez mérten a minisztériumi ipar 95,7, a tanácsipar pedig 105,2 százalékos munkáslétszámmal. Igen szembevetve az Autójavító Vállalat termelésének visszaesése: 1960 februárjában teljesített termelési értéknek csak 91,3 százalékát érték el annak ellenére, hogy 3,1 százalékkal több munkást foglalkoztatnak, mint akkor. Említhetjük a Szegedi Cipőgyárat is, ahol most több munkás dolgozik, mint tavalyi ilyenkor, s a termelés mennyisége mégis csak 84 százaléka az akkorinak.

Mondják s ez így igaz: a vállalatok s ezek vezetői lényegében az év elején vizsgáznak. A februári ténytámadások azt mutatják, idén is megismétlődött az év eleji megtorpanás, sőt bizonyos mérvű visszaesés is tapasztalható. Tehát 1961 első két hónapjában csak kevesen és kevés helyen vizsgáztak jól, a többség részére csak igen gyenge bizonyítványt lehetne kialakítani. A szavakat nem követték tettek, hanem újabb szavak, magyarázkodó, a hibák okait másban kereső szavak. Több helyen tapasztalható anyaghiány. Ez hiba, de a termelés kiesését nem lehet teljes egészében anyagellátási zavarokra hárítani. Vállalatvezetőink

többsége nem hivatkozhat csúpan objektív nehézségekre s rossz úton halad, aki csak mások munkájában látja a hibát és oda vezetői vissza saját munkájának fogyatékosságát is. Ahogy a problémák gyökerei is az üzemek vezetőihez, a munkaadókig nyúlik, a megoldást is jelentős részben itt kell keresni. Hogy mást ne mondjunk, a munka- és üzemszervezés színvonalában, a korszerű gyártás és technológiai eljárások kialakításában és elterjesztésében, vagy a munkaidő jobb kihasználásában. Köztudomású, hogy még ma is a legkülönfélébb okoknál fogva milyen »mérhetetlenül« — mert sok helyen még ma sem mérik — sok munkaóra megy veszendőbe.

Ezeket a hibákat az adott üzemben legkönnyebb észrevenni. Mégis némelyek csak akkor kezdenek megszüntetésükhöz, mikor ezek láncreakciója csorbítja a város ipara, egész népgazdaságunk eredményeit, s a felsőbb párt- és gazdasági szervek határozott intézkedést követelnek a vállalatok vezetőitől. Üzeimeinkben már hetek óta folyik a normarendezés, s ezzel kapcsolatban igen sok helyen munkanapló-fényképezéseket végeznek. Ezek kimutatják a veszteségidőket, a szervezeti hiányokat, az anyagellátási hibákat. Sajnos, némelyik vállalatvezető csak addig jut el, hogy ezt megállapítja, tudomásul veszi s aztán minden marad a régiben. Ez előtérbe helyezi a gazdasági és műszaki vezetés felelősségét. Az élet halad: s nekünk szegedieknek, minden rendű és rangú politikai és gazdasági vezetőnek egyaránt, ehhez a haladáshoz kell igazítanunk lépéseinket. Nem engedhetjük, hogy egyik-másik üzem a vezetés bűnése miatt kullogjon a nagy csapat után, s ne »szaporítsa le lépéit« úgy, amennyire lehetősége és népgazdaságunknak szüksége van.

Igen sokat beszélünk értekezleteken, termelési tanácskozáson az időszaki feladatokról, a hibákról. Elhangzik sok magyarázó és magyarázkodó szó is. Régi szegedi jelenség, hogy ha valahol sok a veszély és kevés a tett, mindig akad valaki, aki megjegyzi: emberek, lássunk ahhoz, amiből élünk. Lehet és kell is beszélni a jövőről, s vitázni az előttünk álló feladatok megvalósításáról, a hibák megszüntetéséről, de ezzel mindig és mindenütt párosuljon az »amiből élünk«, a munka. Mert csak őt dicserhetjük, ahogy Juhász Gyula írta: »... kitől jövődő győzelmünk ered«.

Nagy Pál

Újabb 2700 holdat öntöznek megyénk termelőszövetkezetei

A múlt esztendőben mindössze három-négy termelőszövetkezetben volt a megye területén esőztető berendezéssel történő öntözés. Most újabb 17 esőztető berendezést állítanak üzembe a megye termelőszövetkezetei. Ezzel a 17 berendezéssel mintegy 2700 hold területet lehet majd öntözni.

Ezenkívül háromszáz hold új rizstelepet létesítenek a tsz.-ek, az öntözött legelők területét kétszáz holddal bővítik, a felszíni szántóföldi öntözés területét 1100 holddal, az öntözéses konyhakertészetet 120 holddal, a nagytőkei Új Barázda Termelőszövetkezet pedig 100 hold új halastavat épít meg. A tervek alapján az öntözötelepek kivitelezése meg is kezdődött.

Szeged idei Kossuth-díjasa

Beszélgetés Tandori Károly docenssel

egyetemen, Poznanban, Bukarestben és Kolozsváron. Referense orosz, német és amerikai szakfolyóiratoknak.

★

Ezek a jelentős eredmények nyilvánvalóan nem születtek meg egykönnyen, alaposan meg kellett értük dolgozni.

— Bizony — mondja a felesége —, a férjem nagyon sokat dolgozott. Ha valamilyen feladatot meg akar oldani, akkor számára nincs különbség nappal és éjszaka között, s jóformán alvás és evés nélkül dolgozik egyfolytában, amíg a munkájával el nem készül.

— És ez nem rossz a feleségnek? — A — mondja mosolyogva —, én nagyon megértő feleség vagyok. Tudom, ha valamilyen matematikai probléma foglalkoztatja a férjemet, nem érdeklí más, csak a feladatot. Ilyenkor én szép csendesen visszavonom a lábam.

Hogyan, milyen munkamódszerrel dolgozik? Délelőtti tanít az egyetemen, délután azonban rendszeresen hazamegy, s otthon dolgozik. Különösen egy éve jár pontosan haza, amitől megszületett a kislánya.

— A férjem — mondja boldog mosollyal a fiatalasszony — mint apa is példát érdemel.

— Mire költik a Kossuth-díj összegét?

— Háztartási gépeket veszünk — mondja a férj és a feleség szinte majdnem egyszerre.

★

— Befejezésül mit írhatnék? — kérdezem.

— Szeretnék köszönetet mondani a Szegedi Tudományegyetem professzorainak, akik matematikussá neveltek. De mégsem ez lett a befejezés. Tandori néni ugyanis közbeszólt:

— Kérem — mondja örömtől könyörgő szemekkel —, azt tessék megírni, ha befejez meg az újságba, szívemből kívánom minden édesanyjának, hogy annyit örüljön a fiának, mint én. Ökrös László